

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-162>

УДК 336.77-047.44:334.78.012.61-022.51

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

MODERN APPROACHES TO ASSESSING THE CREDITWORTHINESS OF CORPORATE SMALL BUSINESSES

Романишин Володимир Орестович

кандидат економічних наук, доцент, доцент,
кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4864-5433>

Круш Вікторія Володимирівна

старший викладач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6704-9376>

Romanyshyn Volodymyr, Krush Victoria

Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman

У статті досліджено сучасні методичні підходи до оцінки кредитоспроможності корпоративних підприємств малого бізнесу. Мета дослідження полягає в оцінці кредитоспроможності підприємств в сучасних умовах економіки невизначеності, та обґрунтуванні оптимальних методичних підходів визначення кредитоспроможності суб'єктів бізнесу, які продовжують свою діяльність за особливих умов фінансової кризи. Актуальність теми дослідження зумовлена наявністю особливостей оцінки кредитоспроможності малих підприємств з урахуванням сфери їх діяльності, веденням підприємницької діяльності під час релокації бізнесу та за особливих умов фінансової кризи, яка була спричинена повномасштабним вторгненням РФ в Україну. Результати наукового дослідження передбачають можливість узагальнення методичних підходів до оцінки кредитоспроможності підприємств з урахуванням особливостей їх діяльності за умов воєнного стану.

Ключові слова: оцінка кредитоспроможності підприємства, кредитоспроможність, інтегральний показник, ймовірність дефолту підприємства, корпоративні фінанси, малий бізнес, борговий капітал

The article examines modern methodological approaches to assessing the creditworthiness of corporate small businesses. The purpose of the scientific research is to assess the creditworthiness of small business enterprises in the current conditions of an uncertain economy and to substantiate the optimal methodological approaches to determining the creditworthiness of small businesses that continue their business activities under the special conditions of the financial crisis. The relevance of the research topic is due to the peculiarities of assessing the creditworthiness of small enterprises, taking into account the scope of their activities and the specifics of their business processes, as well as conducting business during the relocation of business and under the special conditions of the financial crisis caused by the full-scale invasion of rf into Ukraine. Based on the financial statements of the enterprise selected for the study, the authors analyzed the creditworthiness of a domestic small business enterprise in order to test a modern methodology for assessing the creditworthiness of small businesses in an uncertain economy, in particular, under martial law. In the course of this scientific research, the authors used the following methods: generalization, comparison, synthesis, analysis, grouping, and others. A critical analysis of modern scientific literature allowed the author to form the author's understanding of the concepts of "enterprise creditworthiness" and "assessment of the creditworthiness of a small business enterprise", their relationship with the key indicators of the financial condition of the enterprise used in the process of assessing the creditworthiness of KZH LLC. Through the synthesis of information from modern scientific sources and financial statements of the enterprise selected for the study, the authors have identified the problems of small business activities during the full-scale invasion of Russia.

The results of this scientific study provide for the possibility of generalizing methodological approaches to assessing the creditworthiness of small business enterprises, taking into account the peculiarities of their activities under martial law.

Keywords: assessment of enterprise creditworthiness, creditworthiness, integral indicator, probability of enterprise default, corporate finance, small business, debt capital

Постановка проблеми. У сучасних умовах ведення підприємницької діяльності, після повномасштабного вторгнення РФ в Україну, ще актуальнішими для вітчизняних підприємств малого бізнесу стали питання пошуку джерел фінансування для здійснення підприємницької діяльності під час воєнного стану, в умовах економіки невизначеності з притаманними їй підвищеними фінансовими ризиками. Розв'язання проблеми залучення джерел фінансування, зокрема, у формі банківського кредитування, певною мірою пов'язане з практичним завданням оцінки кредитоспроможності підприємств малого бізнесу з використанням актуальних методичних підходів до процесу визначення потенційної можливості підприємств отримувати кредитні ресурси, їх обслуговувати та ефективно використовувати задля здійснення підприємницької діяльності. З метою ретельнішої оцінки потенційних можливостей малого підприємства використовувати у своїй діяльності борговий капітал у формі банківського кредиту, необхідно визначити основні фінансові індикатори обраного для дослідження підприємства, дослідити їх динаміку за останні роки фінансово-господарської діяльності, та на основі проведених досліджень розробити рекомендації для вітчизняних малих підприємств щодо підвищення їх кредитоспроможності. Вирішення поставлених практичних завдань даного наукового дослідження дозволить виявити оптимальний алгоритм оцінки кредитоспроможності підприємств малого бізнесу з урахуванням особливостей їх функціонування за умов особливого стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінки кредитоспроможності підприємств є досить актуальними в сучасних умовах ведення бізнесу і розглядаються вітчизняними науковцями в їхніх працях. Зокрема, С. Кириченко та В. Забіяка у своїй науковій публікації досліджували питання діагностики кредитоспроможності підприємства з метою підвищення стабільності його діяльності [1]; А. О. Єпіфанов присвятив свої наукові дослідження оцінці кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання [2]; особливості оцінки та контролю кредитоспроможності суб'єктів малого

бізнесу були висвітлені у науковій публікації В. П. Пильної [3]; актуальним питанням методики оцінювання ключових показників ефективності використання фінансово-кредитних інструментів підприємствами малого і середнього бізнесу присвячено праці А. Іващенко, Є. Поліщук [4]; фінансово-інвестиційний механізм розвитку і підтримки малого і середнього бізнесу в Україні та за кордоном висвітлено в працях А. Іващенко, А. Корнилюк, Є. Поліщук, О. Терещенка, С. Онікієнка [5–7] та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Питання оцінки кредитоспроможності підприємств малого бізнесу, визначення потенційних можливостей суб'єктів малого підприємництва залучати борговий капітал для здійснення основної діяльності та ефективно його використовувати у бізнес-діяльності за умов воєнного стану, на нашу думку, потребують проведення подальших наукових досліджень.

Мета статті полягає у систематизації, обґрунтуванні та узагальненні результатів дослідження щодо оцінювання кредитоспроможності підприємств малого бізнесу на прикладі обраного для дослідження підприємства ТОВ «КЖХ». Для досягнення мети завданнями представленого дослідження визначено:

- обґрунтувати авторське розуміння понять «кредитоспроможність підприємства малого бізнесу» та розмежування понять «кредитоспроможність підприємства» і «платоспроможність підприємства»;
- на основі ретроспективного аналізу фінансової звітності обраного для дослідження підприємства ТОВ «КЖХ» оцінити його кредитоспроможність та ймовірність дефолту;
- із використанням сучасної вітчизняної методики здійснити оцінку кредитоспроможності підприємства за даними ТОВ «КЖХ», обґрунтувати алгоритм проведення оцінки кредитоспроможності, оцінити переваги обраного методичного підходу до оцінки кредитоспроможності саме суб'єктів малого та мікробізнесу, визначити можливі напрямки підвищення кредитоспроможності вітчизняних підприємств малого бізнесу в умовах економіки невизначеності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для вітчизняних суб'єктів малого бізнесу завжди є актуальним питання ефективного залучення джерел фінансування, оскільки масштабування бізнесу цілком залежить від наявності капіталу для подальшого розвитку. Одним із основних завдань управління фінансами у малому бізнесі є ресурсне збалансування операційної та інвестиційної діяльності підприємства за рахунок оптимізації фінансової діяльності, що передбачає ефективне залучення окремих складових боргового капіталу, зокрема, банківських кредитів. Оцінка потенційної можливості залучення банківських кредитів, їх ефективне використання у бізнес-діяльності малого підприємства, вплив отриманого кредитного фінансування на фінансові результати діяльності підприємства, а також виконання договірних умов з надавачем кредитних послуг є актуальними питаннями не тільки з точки зору надавача кредитних послуг, а й з точки зору самого суб'єкта малого бізнесу, оскільки, приймаючи управлінські рішення щодо залучення додаткового фінансування, керівництву підприємства необхідно зважено підходити до визначення як структури капіталу, так і вартості окремих його складових. Кредитоспроможність суб'єкта малого бізнесу є критерієм потенційної можливості залучення підприємством боргового капіталу, зокрема, банківських кредитів, для фінансування оборотних та необоротних активів з метою реалізації тактичних та стратегічних цілей конкретного бізнесу. Ведучи мову про оцінювання кредитоспроможності підприємства, вважаємо за доцільне чітко означити співвідношення понять «кредитоспроможність» і «платоспроможність» підприємств, які часто використовують, як синоніми. Поняття «кредитоспроможність підприємства» та «платоспроможність підприємства», на нашу думку, не можна отожднювати, оскільки ці поняття мають різну економічну сутність. «Кредитоспроможність підприємства» варто розглядати як потенційні можливості підприємства отримати кредитні ресурси, якісно обслуговувати борговий капітал та вчасно виконати свої зобов'язання з дотриманням всіх умов кредитного договору. Потенційні можливості підприємства щодо отримання та використання боргового капіталу необхідно визначати на основі ретроспективного аналізу бізнес-діяльності підприємства з урахуванням внутрішніх і зовнішніх чинників впливу на ведення підприємництва та з урахуванням фінансових ризиків функці-

онування підприємства в умовах невизначеності. Натомість «платоспроможність підприємства» розуміють як наявність у нього коштів або їх еквівалентів, які будуть достатніми для розрахунків за заборгованостями, що вимагають негайного погашення [8].

Останнім часом фінансові установи значно збільшили спектр своїх послуг для суб'єктів малого бізнесу, з'являються нові кредитні продукти від вітчизняних банків для малого бізнесу [9], проте, в процесі прийняття рішення про надання кредитних ресурсів конкретному підприємству, потенційному кредитору варто ретельно оцінювати можливість отримання, обслуговування та повернення кредиту підприємством з урахуванням високих кредитних ризиків, які супроводжують процес кредитування в умовах невизначеності, притаманних веденню підприємницької діяльності в умовах воєнного стану. У зв'язку з цим, для оцінки кредитоспроможності підприємств малого бізнесу виникає необхідність використання саме тих методичних підходів, які враховують специфіку діяльності малого підприємництва, галузеві особливості ведення бізнесу та вагове значення показників фінансово-господарської діяльності конкретного потенційного позичальника кредитних ресурсів.

Сучасні методичні підходи до оцінювання кредитоспроможності підприємства виступають об'єктом дослідження багатьох українських вчених [10; 11]. Узагальнюючи підходи до оцінки кредитоспроможності підприємств, науковці виділяють такі головні напрямки методології оцінки:

1. Коефіцієнтний аналіз, який проводиться з використанням фінансової звітності підприємства за основними групами показників оцінки фінансового стану підприємства шляхом порівняннями розрахованих значень з нормативними значеннями або тенденціями показників;

2. Статистичні методи дослідження оцінки кредитоспроможності бізнесу, до яких варто віднести: бально-рейтингові (система коефіцієнтів, рейтингова система, кредитний скоринг, аналіз грошових потоків) та методи аналізу і прогнозування (багатофакторні моделі);

3. Методи комплексного аналізу, які передбачають дослідження із застосуванням таких методів: Правило «6С», CAMPARI, PARTS, PARSER, Система 4FC [11].

Оцінка кредитоспроможності підприємства є складним і комплексним процесом, який необхідно досліджувати як з точки зору конкретної ситуації, яка потребує залучення

додаткового капіталу у бізнес-діяльність, так і з точки зору потенційної спроможності підприємства обслуговувати залучений борговий капітал у формі кредитних ресурсів. Банківські установи, які надають послуги кредитного характеру суб'єктам бізнесу, на основі кількісних та якісних характеристик розробляють власні критерії та методики оцінки кредитоспроможності позичальника.

На сьогодні у вітчизняному законодавчому полі є дві базові методики, використання яких надає можливість врахувати як галузеву специфіку діяльності бізнесу, так і особливості функціонування суб'єктів малого підприємництва у процесі оцінки кредитоспроможності позичальника:

1. Порядок проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проєкту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самоокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2016 № 616 [12].

2. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене Постановою правління НБУ від 30.06.2016 р. № 351 (далі – Положення № 351). Вказане Положення № 351 визначає алгоритм порядку оцінювання банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями; встановлює на законодавчому рівні мінімальні вимоги до банків щодо визначення розміру очікуваних можливих втрат (збитків) за активними банківськими операціями внаслідок реалізації кредитного ризику. Також варто зазначити, що Положення № 351 розроблене відповідно до законів України «Про банки і банківську діяльність» [13] та «Про Національний банк України» [14]. Підходи, визначені Положенням № 351, ґрунтуються на принципах і рекомендаціях Базельського комітету з банківського нагляду, включаючи застосування компонентів кредитного ризику (EAD – експозиція під ризиком, PD – імовірність дефолту боржника/контрагента, LGD – втрати в разі дефолту) [15].

Обидві зазначені вище методики оцінки кредитоспроможності позичальника побудовані на основі розрахунку інтегрального показника фінансового стану позичальника – юридичної особи, що здійснюється із засто-

суванням багатофакторної дискримінантної моделі. Відповідно до розрахованого значення інтегрального показника позичальника визначається ймовірність дефолту підприємства, що досліджується. Базовий алгоритм багатофакторної дискримінантної моделі для розрахунку інтегрального показника фінансового стану позичальника такий:

$$Z = a_1 K_1 + a_2 K_2 + a_3 K_3 + a_4 K_4 + a_5 K_5 + a_n K_n - a_0,$$

де Z – базовий інтегральний показник фінансового стану боржника – юридичної особи;

$K_1, K_2, \dots, K_n$ – фінансові коефіцієнти, що розраховуються на базі фінансової звітності боржника;

$a_1, a_2, \dots, a_n$ – параметри, що визначаються з урахуванням вагомості та розрядності фінансових коефіцієнтів на підставі даних фінансової звітності боржників – юридичних осіб;

a_0 – вільний член дискримінантної моделі.

Також варто зазначити про те, що при визначенні потенційних можливостей підприємства щодо отримання та обслуговування боргового капіталу, для обрання моделі враховуються розміри підприємства і вид його діяльності за ключовими індикаторами, тобто застосовуються різні дискримінантні моделі оцінки для великих та середніх підприємств, а також окремо для малих та мікропідприємств. Відповідно до норм чинного законодавства, ознака відношення підприємства до категорії мікропідприємств, малих, середніх або великих підприємств досліджується за трьома фінансовими індикаторами: балансова вартість активів, чистий дохід від реалізації товарів (робіт, послуг) та середня кількість працівників за звітний період [16]. Практичне застосування методології Положення № 351 у даному науковому дослідженні буде розглянуто на прикладі обраного для дослідження підприємства ТОВ «КЖХ» з використанням інформаційної бази – форм фінансової звітності підприємства за останні три роки його діяльності [17]. ТОВ «КЖХ» відноситься до категорії мікропідприємств за результатами дослідження критеріїв, визначених відповідно до норм чинного законодавства [п. 2 ст. 2, 16].

Основним видом економічної діяльності ТОВ «КЖХ» відповідно до інформації, яка наведена у фінансовій звітності мікропідприємства, є виробництво будівельних виробів із пластмас (КВЕД 22.23), що за класифікацією видів економічної діяльності ДК 009:2010 [18] визначає належність даного суб'єкта малого бізнесу до Секції С «Переробна промисловість». Наведені вище дві класифікаційні

ознаки, які притаманні ТОВ «КЖХ», доводять відношення підприємства, що досліджується до категорії мікропідприємств та належність його до секції С «Переробна промисловість». Відповідно до методики, визначеної Положенням № 351, вказані ознаки визначають можливість застосування для оцінки кредитоспроможності підприємства моделі розрахунку інтегрального показника боржника – юридичної особи для мікропідприємства, яка дозволяє визначити ймовірність дефолту бізнесу та потенційні можливості підприємства використовувати і обслуговувати борговий капітал. З урахування зазначеного вище, модель розрахунку інтегрального показника для ТОВ «КЖХ» така:

$$Z = 1,775 + 0,472 \cdot X_2 + 0,408 \cdot X_{11} + 0,392 \cdot X_{12} + 0,357 \cdot X_{13} + 0,347 \cdot X_{14} \quad (1)$$

де:

– Z – базовий інтегральний показник фінансового стану боржника – юридичної особи,

– $X_2, X_{11}, X_{12}, X_{13}, X_{14}$ – фінансові коефіцієнти, що розраховуються на базі фінансової звітності обраного для дослідження підприємства.

Методика розрахунку показників на основі фінансової звітності ТОВ «КЖХ», що використовуються для подальшого розрахунку інтегрального показника фінансового стану мікропідприємства, наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Фінансові показники ТОВ «КЖХ», що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи.

Фінансовий показник	Економічна характеристика	Формула розрахунку фінансового показника	Алгоритм розрахунку для малих та мікропідприємств
МК2 – показник загальної ліквідності	Спроможність підприємства покривати короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів	$\frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання і забезпечення}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1125} + \text{р. 1155} + \text{р. 1100} + \text{р. 1110} + \text{р. 1165}}{\text{гр. 4}}$ ф. 1-м р. 1695 гр. 4
МК11 – показник покриття боргу чистим доходом	Спроможність обслуговування боргу доходами від основного виду діяльності	$\frac{\text{Чисті короткострокові та довгострокові зобов'язання}}{\text{Чистий дохід від реалізованої продукції (товарів, послуг)}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1595} + \text{р. 1600} + \text{р. 1610} - \text{р. 1165}}{\text{гр. 4}}$ ф. 2-м (2-мс) р. 2000 гр. 3
МК12 – показник покриття активів прибутком до оподаткування	Ефективність використання активів підприємства	$\frac{\text{Фінансовий результат до оподаткування}}{\text{Валюта балансу}}$	$\frac{\text{ф. 2-м р. 2290}}{\text{гр. 3}}$ ф. 1-м р. 1300 гр. 4
МК13 – показник частки неопераційних елементів балансу	Частка активів, яка не має прямого відношення до операційної діяльності підприємства	$\frac{\text{Неопераційні активи}}{\text{Валюта балансу}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1030} + \text{р. 1090} + \text{р. 1160} + \text{р. 1190}}{\text{гр. 4}}$ ф. 1-м р. 1300 гр. 4
МК14 – показник оборотності поточних активів	Період повного обороту поточних активів	$\frac{\text{Поточні активи}}{\text{Чистий дохід від реалізованої продукції (робіт, послуг)}}$	$\frac{\text{ф. 1-м р. 1195}}{\text{гр. 4} \times 365}$ ф. 2-м р. 2000 гр. 3

Джерело: розроблено авторами на основі [15]

Динаміка показників ТОВ «КЖХ», які використовуються відповідно до методики оцінювання ймовірності дефолту підприємств мікробізнесу згідно з розрахунком інтегрального показника боржника – юридичної особи представлена у табл. 2.

Аналізуючи та оцінюючи отримані значення основних індикаторів фінансового стану підприємства, що досліджується, варто зазначити, що: у 2021 році діапазон значень коефіцієнта PD боржника – юридичної особи ТОВ «КЖХ» був у межах від 0,045 до 0,086, це означає, що ймовірність дефолту підприємства становила від 4,5% до 8,6%, у 2022 році – ймовірність дефолту підприємства становить за розрахунками від 2,3% до 4,4%, у 2023 р. – від 4,5% до 8,6%. Покращення значень фінансових показників підприємства, що досліджується у рік початку війни, коли переважна частка малого бізнесу зазнавала збитків, пов'язана зі специфікою основної діяльності підприємства – виготовлення металопластикових вікон та виробництво будівельних виробів із пластмас, реалізація яких була дуже активною у другому півріччі 2022 року. За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок, що, незважаючи на вплив негативних зовнішніх факторів на ведення бізнес-діяльності ТОВ "КЖХ" під час воєнного стану, підприємство є кредитоспроможним та, враховуючи зростаючий попит на продукцію даного підприємства, існує реальний потенціал для масштабування бізнесу, що спричинить необхідність залучення додаткового капіталу, зокрема, кредитних ресурсів. Проте,

ТОВ «КЖХ» потрібно й надалі періодично проводити оцінку своєї кредитоспроможності, щоб отримувати актуальну інформацію про потенційні можливості підприємства залучати борговий капітал і ефективно його використовувати для нарощування обсягів виробництва та реалізації продукції.

Висновки. Дослідження алгоритму визначення ймовірності дефолту підприємства мікробізнесу та оцінка його кредитоспроможності з використанням чинної методики, затвердженої Положенням № 351, дозволило визначити особливості проведення розрахунків при застосуванні моделі обчислення інтегрального показника, проведення аналізу та оцінки фінансових показників діяльності обраного для дослідження підприємства, виокремити переваги застосування даної методики, до яких варто віднести: розподіл позичальників – юридичних осіб за розмірами та сферами діяльності, що дозволяє врахувати особливості ведення підприємницької діяльності малими підприємствами; розподіл моделей визначення інтегрального показника за видами економічної діяльності, що дозволяє точніше визначити ваговий вплив кожного окремого фінансового показника у процесі оцінювання ймовірності дефолту підприємства; встановлення діапазонів значень для фінансових показників, що дає можливість проведення оцінки кредитоспроможності та індикації кредитного ризику з урахуванням особливостей основної діяльності підприємства, що досліджується.

Вважаємо, що подальші наукові дослідження оцінки кредитоспроможності корпоративних підприємств малого бізнесу мають

Таблиця 2

Значення фінансових показників та індикаторів при оцінюванні ймовірності дефолту підприємства ТОВ «КЖХ» за період 2021–2023 рр.

Фінансові індикатори		Період дослідження, роки		
		2021	2022	2023
Показники	X_2	0,541	0,541	0,541
	X_{11}	1,063	1,063	1,063
	X_{12}	0,848	1,172	0,705
	X_{13}	-0,226	0,021	0,021
	X_{14}	-1,129	-1,129	-1,129
Z – базовий інтегральний показник фінансового стану боржника – юридичної особи		2,324	2,539	2,356
Діапазони значень коефіцієнта PD боржника – юридичної особи		0,045 - 0,086	0,023 - 0,044	0,045 - 0,086

Джерело: розроблено авторами на основі фінансової звітності підприємства [17]

бути спрямовані на вивчення переваг окремих методичних підходів до оцінки кредитоспроможності підприємств малого бізнесу, розро-

блених сучасними закордонними вченими, та можливість їх імплементації для вітчизняних підприємств малого бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кириченко, С., & Забіяка, В. (2023). Діагностика кредитоспроможності підприємства з метою підвищення стабільності діяльності. *Економіка та суспільство*, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-56>
2. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. Монографія. А. О. Єпіфанов, Н. А. Дехтяр, Т. М. Мельник, І. О. Школьник та ін. За ред. доктора економічних наук А. О. Єпіфанова. Суми. УАБС НБУ, 2007. 286 с. URL: https://biem.sumdu.edu.ua/images/stories/docs/K_F/Epifanov_Dekhtiar_1_Shkol%27nik_.pdf
3. Пильнова В. П. Оцінка і контроль кредитоспроможності суб'єктів малого бізнесу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 2. С. 43–48. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.43. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6997&i=6>
4. Поліщук Є. А., Іващенко А. І. Методика розрахунку ключових показників ефективності (КПІ) використання різних фінансово-кредитних інструментів підприємствами МСБ. *Ефективна економіка*. 2019. No 2.
5. Іващенко А. І. Фінансово-інвестиційний механізм розвитку малого і середнього бізнесу. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. Національний Університет «Чернігівська Політехніка». Чернігів, 2021. С. 40.
6. Іващенко А. І. Фінансові механізми підтримки малого та середнього бізнесу у період пандемічної кризи: досвід країн Західної Європи. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. No 2(22). С. 159–168.
7. Kornyluk, A., Ivashchenko, A., Polishchuk, Y., Tereshchenko, O. Onikiienko, S. Government Early Policy Responses on Covid-19 Challenges in Central and Eastern Europe: SME Support. *Acta Innovations*, 2022, 2022(42), pp. 50–58.
8. Сніткіна І.А. Підходи визначення сутності платоспроможності та класифікація факторів впливу. *Науковий вісник Ужгородського Університету*. 2019. Серія Економіка. Випуск 1(53). URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/164653>
9. Фінансування малого бізнесу. Спільна програма фінансування з USAID. URL: <https://www.otpbank.com.ua/smb/products-financing/>
10. Колесніченко А. С., Петрученко Ю. М. Концептуальні засади фінансового управління кредитоспроможністю компанії. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4478/4513>
11. Джеджула В. В., Цвик О. Г. Сучасні методичні підходи до оцінювання кредитоспроможності підприємства. *Економіка і суспільство*. Випуск # 7 / 2016. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/49.pdf
12. Порядок проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2016 № 616. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16#Text>
13. Закону України «Про банки і банківську діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> Закону України «Про Національний банк України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
14. Постанова НБУ від 30.06.2016 № 351 «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>
15. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
16. ТОВ «КЖХ». Фінансова звітність мікропідприємства. 2021–2023 рр.
17. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>

REFERENCES:

1. Kyrychenko, S., & Zabiaka, V. (2023). Diagnostyka kredytopromozhnosti pidpriemstva z metoiu pidvyshchennia stabilnosti diialnosti. *Ekonomika ta suspilstvo*, (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-56>

2. Otsinka kredytopromozhnosti ta investytsiinoi pryvabyvosti subiektiv hospodariuvannia. Monohrafiia. A. O. Yepifanov, N. A. Dekhtiar, T. M. Melnyk, I. O. Shkolnyk ta in. Za red. doktora ekonomichnykh nauk A. O. Yepifanova. Sumy. UABS NBU, 2007. 286 s. URL: https://biem.sumdu.edu.ua/images/stories/docs/K_F/Yepifanov_Dekhtiar_1_Shkol%27nik.pdf
3. Pylnova V. P. Otsinka i kontrol kredytopromozhnosti subiektiv maloho biznesu. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2020. № 2. S. 43–48. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.43. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6997&i=6>
4. Polishchuk Ye. A., Ivashchenko A. I. (2019) Metodyka rozrakhunku kliuchovykh pokaznykiv efektyvnosti (KPI) vykorystannia ryznykh finansovo-kredytnykh instrumentiv pidpriumstvamy MSB. *Efektivna ekonomika*. No. 2.
5. Ivashchenko A. I. (2021) Finansovo-investytsiinyi mekhanizm rozvytku maloho i serednoho biznesu. Avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia doktora ekonomichnykh nauk. Natsionalnyi Universytet «Chernihivska Politehnika». Chernihiv, p. 40.
6. Ivashchenko A. I. (2020) Finansovi mekhanizmy pidtrymky maloho ta serednoho biznesu u period pandemichnoi kryzy: dosvid krain Zakhidnoi Yevropy. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*. No 2(22). P. 159–168.
7. Kornyliuk, A., Ivashchenko, A., Polishchuk, Y., Tereshchenko, O. Onikiienko, S. Government Early Policy Responses on Covid-19 Challenges in Central and Eastern Europe: SME Support. *Acta Innovations*, 2022, 2022(42), pp. 50–58.
8. Snitkina I. A. (2019) Pidkhody vyznachennia sutnosti platospromozhnosti ta klasyfikatsiia faktoriv vplyvu. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Universytetu. Serii Ekonomika*. Vypusk 1(53). URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/164653>
9. Finansuvannia maloho biznesu. Spilna prohrama finansuvannia z USAID. URL: <https://www.otpbank.com.ua/smb/products-financing/>
10. Koliesnichenko A. S., Petruchenko Yu. M. (2024) Kontseptualni zasady finansovoho upravlinnia kredytopromozhnosti kompanii. *Efektivna ekonomika*. № 8. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4478/4513>
11. Dzhedzhula V. V., Tsvyk O. H. (2016) Suchasni metodychni pidkhody do otsiniuvannia kredytopromozhnosti pidpriumstva. *Ekonomika i suspilstvo*. Vypusk # 7. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/49.pdf
12. Poriadok provedennia otsinky finansovoho stanu potentsiinoho benefitsiara investytsiinoho proektu, realizatsiia yakoho peredbachaietsia na umovakh finansovoi samookupnosti, a takozh vyznachennia vydu zabezpechennia dlia obsluhovuvannia ta pohashennia pozyky, nadanoi za rakhunok koshtiv mizhnarodnykh finansovykh orhanizatsii, obsluhovuvannia yakoi zdiisniuvatymetsia za rakhunok koshtiv benefitsiara, zatverdzhennyi nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 14.07.2016 № 616. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16#Text>
13. Zakonu Ukrainy «Pro banky i bankivsku diialnist». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
14. Zakonu Ukrainy «Pro Natsionalnyi bank Ukrainy». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
15. Postanova NBU vid 30.06.2016 № 351 «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro vyznachennia bankamy Ukrainy rozmiru kredytnoho ryzyku za aktyvnymy bankivskymy operatsiiamy». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>
16. TOV «KZhKh». Finansova zvitnist mikropidpriumstva. 2021–2023 rr.
17. Natsionalnyi klasyfikator Ukrainy. Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diialnosti DK 009:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>